

MGR. JÁN HREHA

VYBRANÉ PRÍSTUPY DEJÍN VÝKLADU TEXTU APLIKOVANÉ NA JN 20:21-23

Oponentský posudek bakalářské práce

Bakalářská práce, předložená v roce 2021, má 105 stran textu a dalších 7 stran příloh. Je opatřena všemi náležitostmi. Zabývá se výkladem a dějinami výkladu tří veršů ze závěru Janova evangelia:

²¹ *Ježíš jim znovu řekl: „Pokoj vám. Jako mne poslal Otec, tak já posílám vás.“*

²² *Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého.*

²³ *Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.“ (Joh 20,21-23 CE1)*

Přičemž hlavní pozornost je věnována poslednímu z těchto tří veršů, který mluví o odpuštění nebo zadržování hříchů.

V první části (str. 15-51) vypracoval autor vlastní exegezi daného oddílu, tzn. gramatický rozbor, textovou kritiku, synchronní analýzu, kontext i intertextualitu. Pracuje rovněž se *sociálním kontextem*. Ve výkladu po verších zvláštní pozornost věnuje zejména výroku o zadržování hříchu a možnostem výkladu.

Ve druhé části (str. 52-99) pak přehledně zpracoval dějiny výkladu od patristiky, přes středověk a reformaci až po současnost. Zvláštní pozornost přitom věnuje tomu, jak je tento text přijímán a interpretován v různých křesťanských tradicích (římskokatolická, pravoslavná, klasická reformace, baptisté, metodisté...)

V závěrečné části (str. 100-105) shrnuje poznatky, k nimž došel. Tato část je přehledně rozdělena tématicky:

- kdo má odpouštět
- komu
- kdy k odpuštění dochází
- jaký je liturgický dopad, resp. využití těchto veršů, a zejména
- koho a čeho se týká naopak zadržování hříchů.

Závěry, plynoucí z exegeze a dějin výkladu:

- text bývá považován v Janově evangeliu za heterogenní pro ne-janovskou terminologii, ale větší váhu má dle autora kontinuita s řadou janovských zaslíbení, která zazněla v průběhu evangelia, i s janovskou hamartologií.
- na otázce, kdo má odpouštět (resp. zadržovat) ukazuje autor charakteristicky rozdílnou recepci v církvích „sacerdotálních“, které jednoznačně svěřují tuto pravomoc dvanácti apoštolům a odtud kléru – a v církvích „s jiným chápáním episkopátu“ (přičemž upozorňuje, že to neznamena protestantské). Zmiňuje výklad, že by to mělo znamenat „všichni, kdo mají Ducha“. Nicméně konstatuje, že největší naději na konsensus všech tradic má „církve jako komunita věřících“.
- liturgicky je tento text spojován se svátostí kněžství a smíření. Konstatuje, že by mohl být logicky spojován i s biřmováním nebyť toho, že tradicí vázán na klérus
- na otázku, kdo odpouští, je jednoznačná, konsensuální odpověď: Bůh, který k tomu používá církve. Rozdíly jsou v chápání, jak ji k tomu používá.
- Zadržování hříchu souvisí s janovskou hamartologií, kde rozhodnutí přijmout Krista má alternativu v odmítnutí lidmi. Autor konstatuje, že mnohdy bývá interpretováno pouze odpouštění a tato alternativa ignorována, jindy chápána jen jako něco, co má vzbudit patřičnou bázeň kajících. Cyprian řeší zadržování nedopatřením (neprávoplatným křtem), Ambrož kritizuje novatiany, kteří zadržují odpadlíkům, Luther interpretuje jako zadržování nekajícím, dokud se nekají, Kalvín nevěřícím, Trident jako klatbu nad heretiky.

Hodnocení: práci doporučuji k obhajobě jako velmi zdařilou a vzhledem k tomu, že je bakalářská, jako nadstandardní. Navrhuji hodnocení A (výtečně)

Jiří Mrázek